

ques: a la Seu d'Urgell, p. ex., hi ha *la Costa dels karèus* (1958); amb diferent adaptació de l'*eau* francès: tort. *carrau*, BDC III. El prov. mod. *carrèu*, terme de picapedrer és un «quartier de pierre de 0m70 de long, 0m70 de large et 0m45 de haut» (TdF); i, amb valor menys especialitzat, «sorte de pavé plat»; en francès avui «espèce de pavé plat, fait de terre cuite, de pierre, etc.»; i hi ha tingut altres aplicacions concretes de significat, car en textos del S. XII, etc. designa sovint una gran pedra de murs: «li mur en estoient massis, / de *carrel* a cisel tailliez», *Clarís* (i altres exs. citats per Tobler-L.); cf. DCEC *carrelat* 'carreu', tecnicisme castellà que sembla ser adaptació del mateix mot francès. Que deriva del fr. ant. *carre* 'quadrat', ll. QUADRUS, és evident.¹

DERIV.: *Carreuada. Carreuat. Acarreuar: ben acarreat* (Serra Vilaró, BCEC, 1908, 161: «les voltes inferiors del molí d'Olius, ben *acarreuades* ---»).

¹ Precisament per això potser no s'ha estudiat prou la formació derivativa. Sol admetre's que en el fons és QUADR-ELLUM, o sigui un duplicat del mot fr. ant. que significava 'cairell', 'sagetà'. Però em sembla que no s'ha examinat prou la qüestió de si podria contenir més aviat el sufix -ALE, fr. ant. -el. Formació que realment existí, almenys en llengua d'oc antiga, justament amb aquest significat: «e-l palais es bastit aitals / de grans peiras brunas *carals*», *Jaufré*, v. 3120 (que Lavaud-Nelli tradueixen «carrees»). En fr. A > è és fonètica correctíssima.

Carriar, V. *carro Carric*, V. *carràs* i DCEC, s. v. *carric Carriga*, V. *carrua* (CORRUJA) *Carrigle, carrigló*, V. *carrincló Carril*, V. *carro Carrilada, carrillada*, V. *carro Carrilló, fer ~*, 'fer tertúlia ---' (DAg.) de l'oc. mod. *carribounà* «faire du vacarme», *carriboun* «crierie, querelle» (TdF), del fr. *carillon* 'trilleig, carilló'

CARRINCLÓ, 'mancat de distinció, de finaesa', mot recent del llenguatge familiar, d'etimologia incerta; potser alteració de **carrancló* per *carrancó*, derivat de *carranco* 'ranc, que camina malament', ajudant-hi el verb onomatopèic *carrincar* o *carrinclar*, més usat en parlars d'Oc, 'grunyir, grinyolar'. □ 1.^a doc.: c. 1880, DAg.; c. l'a. 1900, Marian Vayreda, Em. Vilanova, Jq. Ruyra.

Omès per tots els diccs. fins als recents del S. XX (manca encara Lab. 1839-88, Bulbena, Vogel) i el DAg., que el dóna com a propi de Barcelona, amb una acc. «tacaño, rancio» (que ja no ens és familiar). Però ja no podia ser recent a l'últim quart del S. XIX, perquè llavors ja s'usa no sols l'adjectiu sinó els seus derivats: «brumosa filosofia del nord --- rebrecs de la gran revolució francesa --- tot això, reduhit a formulismes rutinaris, lligat ab *carrinclonerias* d'aquesta llegenda oficial que 'n diuen *Historia de España*, fent un farnat de frases tan lluhentes de forma com buydes de sentit», MVayreda (*Sang Nova* v, ii, p. 346); «ja és eixerit, però *carrincloneja* ---» en una comèdia d'Em. Vilanova (O. C. XI, 24); «altres vegades re-

parava aspreses, desentonaments... M'adonava de que m'era extraviat: ací mancava moviment, allí la nota grotesca s'era tornada *carrincloneja*... I vinga esborrar llargues tirades de versos i tornar-les a fer ---», Jq. Ruyra (pròleg al *Pais del Pler*, a. 1906, O. C. 952a6f.).

Si no vaig mal informat el mot no sols no s'usa en cap altra llengua (per més que alguns catalans l'usin en castellà incorrecte), ni tan sols en cast. ni en parlars occitans, sinó que fins i tot sembla ser estrany a l'ús valencià i balear; tot i que és comuníssim i generalment usat (o almenys comprès) entre nosaltres. Es poden imaginar altres connexions etimològiques. Però la més natural em sembla veure-hi un derivat de *carranco* que s'ha usat bastant en lloc de *ranc* o *ranco* 'el qui ranqueja, el qui camina malament arrossegant una cama': Belv. 1803 ja recollia *carranquejar* «*renquejar, claudicare*»; Lab. 1839: *carranco* «el que coixeja; *renco, claudicator; vell atxacós i impedit, carcamal, decrepitus*», «*carranquejant* adv., poc a poc y ab pena, *pedetentim, lente*», «*carranquejar*: anar --- maneiantse de un costat a l'altre ---»; DAg., *carranco* 'coix, garrell', com a propi de Barcelona; DBal. De fet sembla que *carrincló* s'ha usat també amb referència al caminar, almenys AlCM com a acc. § 2 li dóna el sentit de «feixuc en el caminar, en el ball o en altres moviments». Quant a la formació de *carranco* en lloc de *ranc(o)* és clara: contaminació de *cranc*, que també com a nom del crustaci té la variant amb anaptixi *caranc, carranc* (el cranc camina de costat i com ranquejant); de fet *carranca* pren a Tortosa el sentit de 'cosa o persona envellida i inútil' (AlCM i BDC III, 91), que és ben pròxim a les accs. de *carrincló*. Ara bé el pas de *carrancó* a *carrancló* per repercussió de la líquida és un fenomen fonètic dels més trivials, i l'aparició de la *i* en lloc de *a* tampoc ens podria estranyar en una combinació així (cf. el cast. *rincón* < *rancón*, la variant *arrincar* del nostre *arrencar* < *arrancar*, i el cast. *renco, rengo*, formes castellanques de *ranc*, DCEC III, 1086a13ss.).

Però d'altra banda crec que aquí degué actuar, almenys amb caràcter auxiliar, una contaminació. En els parlars occitans més veïns i afins a Catalunya, és ben conegut el verb *carrincà*, amb variant *carrinlà*: aranes *carrinlà* 'grinyolar una porta', 'cruixir de dents' (Cor., VocAr.), Gironda *carrinlà* «grincer, crisser» (Moureau, *Pat. de la Teste*), bearn. *carrincà* «grincer (dents) ---» (Lespy), llgd. *carincà* «crier: on le dit du cri des roues d'une voiture» (Sauvages), prov. i gc. *carrincà* «crier, en parlant d'une porte ou d'une voiture mal graissée; geindre, grogner, grincer» (que TdF exemplifica ja en el gascò D'Astròs, c. 1600, i en el llenguadocià Jansemin) (l'ast. *carrincar* «columpiar», Vigón, pot venir del mateix sentit, si bé aplicat al grinyolar dels gronxadors).

Jo diria que una imatge 'grinyolar' aplicada a les dites i fetes d'una persona de tarannà claudicant o desagradable no fóra desplaçada. Segons AlCM s'usa a Lleida un *carrigló* per a una persona que no està gaire bé del cap, que seria variant de *carrincló* (notem, en efecte, que *kariggló* i *karinckló* sonen en efec-